

Sygn. akt V KO 65/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie **A. N., J. B. i A. K.**

oskarżonych o czyn z art. 230 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 lipca 2019 r.,

wniosku Sądu Okręgowego w S.

zawartego w postanowieniu z dnia 11 czerwca 2019 r., sygn. akt III K [...]

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 11 czerwca 2019 r., sygn. akt III K [...], zwrócił się o przekazanie sprawy A. N., J. B. i A. K. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k. Inicjatywa Sądu Okręgowego w S. nawiązuje do sytuacji osk. A. K., który jest tymczasowo aresztowany w innej sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w C. oraz problemów komunikacyjnych, jakie – dla pozostałych oskarżonych w tej sprawie – wiążą się z udziałem w procesie toczącym się w znacznej odległości od ich miejsca zamieszkania. Realizacja uprawnienia stron do osobistego uczestniczenia w procesie miałyby – zdaniem Sądu występującego z wnioskiem – przemawiać za przekazaniem sprawy w/w oskarżonych do sądu bliższego ich miejscu obecnego pobytu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek Sądu Okręgowego w S. o przekazanie sprawy oskarżonych A. N., J. B. i A. K. innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, nie zasługiwał na uwzględnienie. Argumentacja przytoczona na jego poparcie wcale nie przekonuje, że w przedmiotowej sprawie występuje podstawa określona w art. 37 k.p.k., uzasadniająca zmianę właściwości miejscowej Sądu I instancji ukształtowanej normą ustawową.

Skorzystanie z wyjątkowej instytucji procesowej, jaką jest zmiana właściwości miejscowej na podstawie art. 37 k.p.k., musi zostać poprzedzone ustaleniem o spełnieniu przesłanki wymienionej w tym przepisie, tj. wykazaniem, że rozpoznanie przedmiotowej sprawy w sądzie dotychczas właściwym będzie pozostawało w kolizji z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

W istniejących realiach to wymaganie nie zostało spełnione. Wystąpienie Sądu Okręgowego przedstawione w tej sprawie powołuje się na to, że jeden ze współoskarżonych (A. K.) jest pozbawiony wolności w innej sprawie znajdującej się w stadium postępowania przygotowawczego, a pozostali „muszą odbywać dwudniowe podróże na drugi koniec Polski, aby uczestniczyć w procesie”. Ponadto, Sąd występujący z wnioskiem podkreślił znaczenie faktu, że wszyscy oskarżeni „mimo chęci uczestniczenia w rozprawie, czują się ograniczeni w realizowaniu tego elementu prawa do obrony, gdyż każdorazowy przyjazd do S. wiąże się z długą i kosztowną podróżą na którą brakuje im środków”. Jednak żadna z tych okoliczności nie pozostaje w jakimkolwiek związku z podstawowym warunkiem, od spełnienia którego zależy możliwość zastosowania instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k.

Podkreślić należy, że powołany wyżej przepis, określający wyjątek od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejsca popełnienia przestępstwa, ma na względzie w szczególności takie sytuacje, które mogą stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania danej sprawy w obiektywny sposób lub stanowić długotrwałą przeszkodę w rozpoczęciu albo kontynuowaniu procesu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się na przykład, że kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości z art. 37 k.p.k. należy odnosić do sytuacji, które mogą stwarzać w odbiorze społecznym przekonanie o niezdolności tego sądu do obiektywnego i rzetelnego rozpoznania sprawy”

(zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 31/18; a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18).

Tymczasem, w przedmiotowej sprawie nie nawiązano nawet do takich okoliczności, które odnosiłyby się do tak rozumianego dobra wymiaru sprawiedliwości. Względy przywołane przez Sąd występujący z wnioskiem albo wiążą się z sytuacją osk. A. K. wynikającą z jego statusu jako osoby pozbawionej wolności (a więc ograniczonymi w czasie względami organizacyjnymi) albo z problematyką dojazdów pozostałych oskarżonych i świadków do sądu właściwego z mocy ustawy. Jednak kwestie związane ze stosowaniem środków zapobiegawczych, z natury rzeczy limitowanych w czasie, jak i rozwiązywanie problemów komunikacyjnych innych uczestników postępowania – nie mieszczą się w kategoriach okoliczności uzasadniających zmianę właściwości miejscowej w oparciu o przesłankę wymienioną w art. 37 k.p.k. Ta ostatnia materia – przy spełnieniu warunków określonych w ustawie – może być ewentualnie rozważana w płaszczyźnie art. 36 k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

aw